

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym – Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Taberska

Sędziowie: SSO Piotr Gerke (spr.)

SWSG Przemysław Suszczewicz (del.)

Protokolant : apl . radc . K. S.

przy udziale Prokuratora Prok. Rej. Krzysztofa Woźniaka

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2016 r.

sprawy **S. Z. (Z.)**,

oskarżonego z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. i art. 270§2 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.,

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gnieźnie z dnia 15 października 2015 r., sygn. akt II K 782/14,

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. W. kwotę 516,60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze w łącznej kwocie 716,60 zł.

Przemysław Suszczewicz Ewa Taberska Piotr Gerke

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 października 2015 r., sygn. akt II K 782/14, Sąd Rejonowy w Gnieźnie uznał **S. Z.** za winnego tego, że w marcu 2014 r. w G. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić E. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 10.000 zł w ten sposób, że wypełnił blankiet weksla opatrzony podpisem E. K. niezgodnie z jego wolą wpisując na nim kwotę 10.000 zł, a następnie za pośrednictwem radcy prawnego wezwał pokrzywdzonego do zapłaty kwoty z weksla, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę zapłaty i złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za przestępstwo to wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby, oddał oskarżonego pod dozór kuratora na okres próby, orzekł przepadek dowodu rzeczowego - wypełnionego blankietu weksla oraz rozstrzygnął w przedmiocie wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu oraz kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został wydany w trybie art. 387 § 2 k.p.k., zgodnie z wnioskiem oskarżonego, przy spełnieniu przesłanek określonych w tym przepisie.

Wyrok ten zaskarżył **apelacją oskarżony** w całości, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego przez zakwalifikowanie jego czynu jako „bezprawną próbę osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzając inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą w prowadzenia w błąd, mimo że zgłaszający czyn nie negocjował zawarcia umowy wraz z konsekwencjami tytułem zerwania umowy oraz przedawnienia zarzucanego czynu”. Z kolei z uzasadnienia apelacji i pisma uzupełniającego wynika, że oskarżony zakwestionował również prawidłowość ustaleń faktycznych, w postaci daty wypełnienia weksla w marcu 2014 r. oraz jego wypełnienia niezgodnie z porozumieniem.

Podnosząc te zarzuty oskarżony wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania do Sądu I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego okazała się niezasadna.

1 . Uwagi wstępne.

Celem uporządkowania rozważań na wstępie zaznaczyć należy, że oskarżony w apelacji postawił w istocie dwa zarzuty: zarzut pierwszy dotyczył błędnej kwalifikacji zachowania oskarżonego jako usiłowania oszustwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. (prawidłowość kwalifikacji z art. 270 § 2 k.k. nie była podważana przez oskarżonego, więc Sąd Okręgowy tej kwestii szerzej nie badał jako niebudzącej żadnych wątpliwości), zaś zarzut drugi dotyczył błędnego niezastosowania art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie, że w sprawie doszło do przedawnienia karalności czynu oskarżonego. Jak należało przyjąć, zarzut drugi ma ewentualny charakter albowiem w razie skutecznego postawienia zarzutu pierwszego nie byłoby podstaw do badania kwestii przedawnienia usiłowania oszustwa, z uwagi na niezaistnienie tego czynu.

W tym miejscu należy wskazać, że wniesienie środka odwoławczego, niezależnie od jego granic i zakresu, każdorazowo obliguje Sąd odwoławczy do zbadania ewentualności wystąpienia uchybień, o jakich mowa w art. 439 k.p.k. i 440 k.p.k. W niniejszej sprawie Sąd nie stwierdził wskazanych tam uchybień, osobnych zarzutów co do ich występowania nie formułował zresztą skarżący.

Następnie wskazać należy, że zgodnie z art. 447 § 5 k.p.k. w sytuacji wydania wyroku na podstawie art. 387 k.p.k. **podstawą apelacji nie mogą być zarzuty, o których mowa w art. 438 pkt 3 i 4.** Tym samym przepis ten ogranicza podstawy zaskarżenia wyroku wydanego we wskazanym trybie do zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania.

2 . Zarzut naruszenia przepisów art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. przez błędne ich zastosowanie.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na kwestię prawidłowości kwalifikacji zachowania oskarżonego. Należy zwrócić uwagę, że uchybienie w postaci błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego wystąpi, jeśli sąd prawidłowo zinterpretuje dany przepis (tzn. gdy rozumienie tego przepisu przez sąd jest poprawne), jednak dokona błędnej subsumpcji (dopasowania) tego przepisu do prawidłowo ustalonego stanu faktycznego.

Sąd w zaskarżonym wyroku ustalił, że oskarżony w marcu 2014 r. w G. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował doprowadzić E. K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 10.000 zł w ten sposób, że wypełnił blankiet weksla opatrzony podpisem E. K. niezgodnie z jego wolą wpisując na nim kwotę 10.000 zł, a następnie za pośrednictwem radcy prawnego wezwał pokrzywdzonego do zapłaty kwoty z weksla, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę zapłaty i złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez pokrzywdzonego i ten czyn Sąd Rejonowy zakwalifikował z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy trafnie wskazał, że do znamion oszustwa z art. 286 § 1 k.k. należą: niekorzystne rozporządzenie mieniem, wprowadzenie w błąd oraz cel w postaci dążenia do uzyskania korzyści majątkowej i że usiłowanie oszustwa nastąpi w sytuacji, gdy sprawa bezpośrednio zmierza do jego dokonania, ale z jakichś przyczyn nie zaistnieje komplet zmian określonych w art. 286 § 1 k.k., co może mieć miejsce np. w sytuacji, gdy do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonego ostatecznie nie dojdzie albo pokrzywdzonego nie uda się wprowadzić w błąd.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania odnośnie czynu zabronionego w postaci usiłowania oszustwa i odnosząc je do stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona występkę z art. 13 § 1 k.k. w zw. 286 § 1 k.k. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku trafnie wskazano, że oskarżony dążąc do osiągnięcia korzyści majątkowej w kwocie 10.000 zł, za pośrednictwem swojego pełnomocnika wezwał pokrzywdzonego do zapłaty wypełnionego przez oskarżonego weksla in blanco niezgodnie z deklaracją wekslową (porozumieniem) i w ten sposób usiłował wprowadzić pokrzywdzonego w błąd co do istnienia zobowiązania wekslowego na tę kwotę, jednak celu tego nie osiągnął, ponieważ pokrzywdzony zorientował się, że zobowiązanie wekslowe w rzeczywistości nie istnieje i zawiadomił organy ścigania.

Tym samym Sąd Rejonowy w ramach zdarzenia historycznego określonego aktem oskarżenia prawidłowo zidentyfikował i wskazał te elementy, które odpowiadają ustawowym znamionom usiłowania oszustwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. Tym samym rozumowanie Sądu Rejonowego, które doprowadziło do przypisania oskarżonemu czynu zabronionego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., nie było obarczone błędem w kwalifikacji tego czynu. Podniesione przez oskarżonego zarzuty, że oskarżony nie negocjował „zawarcia umowy wraz z konsekwencjami tytułem zerwania umowy”, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro Sąd Rejonowy w sposób należyty wykazał w zachowaniu oskarżonego elementy uzasadniające kwalifikację jego czynu jako usiłowania oszustwa.

3 . Zarzut naruszenia art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. przez jego błędne niezastosowanie.

W drugiej kolejności należało przeanalizować czy pomimo zrealizowania przez oskarżonego znamion czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. wystąpiła negatywna przesłanka procesowa w postaci przedawnienia karalności, nakazująca umorzenie wszczętego postępowania. Kwestię przedawnienia karalności w niniejszej sprawie regulowały przepisy art. 101-103 k.k. w brzmieniu na dzień wydania wyroku przez Sąd Rejonowy, tj. na 15 października 2015 r. Z przepisów tych wynika, że karalność przestępstwa usiłowania oszustwa przedawnia się po 15 latach od jego popełnienia, zaś jeśli w okresie tym wszczęto postępowanie przeciwko osobie, okres ten ulega wydłużeniu o 5 lat. Skoro więc Sąd Rejonowy ustalił, że inkryminowany czyn miał miejsce w marcu 2014 r., to jak nietrudno obliczyć, przedawnienie jego karalności nastąpiłoby w dniu 1 marca 2034 r. Tym samym o żadnym przedawnieniu w niniejszej sprawie nie może być mowy. Trzeba tu podkreślić, iż czasem popełnienia przestępstwa, od którego zależy bieg terminu przedawnienia, jest przestępne „uruchomienie” weksla in blanco przez oskarżonego w sposób opisany w zarzucie, natomiast dla oceny tego czasu nie ma żadnego znaczenia okoliczność, kiedy oskarżony uzyskał ten dokument od pokrzywdzonego.

4 . Zarzut błędnego ustalenia stanu faktycznego.

W trzeciej kolejności należy odnieść się do treści uzasadnienia apelacji oskarżonego oraz jej uzupełnienia z dnia 4 stycznia 2016 r. Z treści tej da się wyłuskać niewyraźny w petitum apelacji zarzut błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy, albowiem oskarżony sugeruje, że weksel został wypełniony zgodnie z porozumieniem, z tytułu kosztów wspólnego oskarżonemu i pokrzywdzonemu przedsięwzięcia gospodarczego, a ponadto oskarżony nie mógł wypełnić tego weksla w marcu 2014 r., albowiem wekslem tym wtedy nie dysponował. **Zarzut tego rodzaju, o czym była już mowa powyżej, jest niedopuszczalny względem wyroku wydanego w trybie art. 387 k.p.k.**, z tego też względu Sąd Okręgowy nie miał kompetencji do badania jego zasadności. Sąd Okręgowy zwraca przy tym uwagę, że na rozprawie przed Sądem Rejonowym oskarżony przyznał się do winy, wyraził skruchę z powodu popełnienia zarzuconego mu przestępstwa i przeprosił. Jest zatem zupełnie niezrozumiałe, dlaczego dopiero na etapie zaskarżenia wyroku oskarżony zakwestionował swoją winę, wskazując na fakty, których istnienia nie podnosił na rozprawie, pomimo że miał przecież taką możliwość, a dopiero w apelacji powołuje się na zupełnie

nieudokumentowane i niewynikające z żadnego dowodu stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia okoliczności, które nie mają jakiegokolwiek oparcia procesowego – jak jednak wcześniej wskazano, w ogóle nie może tego czynić, skoro zdecydował się na dobrowolne poddanie się karze.

Z uwagi na powyższe okoliczności omówione w pkt 1-4 uzasadnienia Sąd Okręgowy **utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.**

5 . Pozostałe rozstrzygnięcia.

Z uwagi na występowanie w sprawie obrońcy z urzędu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 17 ust. 1 pkt 4 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.), jak w pkt II rozstrzygnięcia.

Na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o opłatach w sprawach karnych Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 716,60 zł. Na koszty te złożyły się: koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w kwocie 516,60 zł, opłata w kwocie 180 zł oraz ryczałt z tytułu doręczeń w kwocie 20 zł, wobec czego Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt III rozstrzygnięcia. Z uwagi na to, że oskarżony uzyskuje dochód w kwocie 1.200 zł miesięcznie, Sąd Odwoławczy nie uznał za zasadne zwolnienie go z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych na podstawie art. 624 § 1 k.p.k.

SWSG Przemysław Suszczewicz SSO Ewa Taberska SSO Piotr Gerke